

Inhoudstafel

I HET NIEUWE WVV

II DE DOELSTELLINGEN VAN HET NIEUWE WVV EN DE HIERAAN VERBONDEN WIJZIGINGEN

HOOFDSTUK 1: DRIE DOELSTELLINGEN	61
HOOFDSTUK 2: WAT HOUDT DIE DOORGEDREVEN VEREENVOUDIGING CONCREET IN?	62
2.1. Afschaffing van het onderscheid tussen burgerlijke en handelsdaden en tussen burgerlijke vennootschappen en handelsvennootschappen	62
2.2. Nieuwe dichotomie tussen het vennootschaps- en verenigingsrecht	63
2.3. Afschaffing van de publieke vennootschappen en beperking van de regels voorbehouden aan de genoteerde vennootschappen	64
2.4. Beperking van het aantal vennootschapsvormen	64
2.5. Beperking van het aantal strafbepalingen	67
HOOFDSTUK 3: WAT HOUDT DE VERREGAANDE FLEXIBILISERING IN?	68
HOOFDSTUK 4: WAT HOUDT HET AANPASSEN AAN EUROPESE EVOLUTIES IN? ...	69

III DE INWERKINGTREDING VAN HET NIEUWE WVV

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE INWERKINGTREDINGSREGELS	73
1.1. Drie belangrijke data: 01.05.2019, 01.01.2020 en 01.01.2024	73
1.2. Wat betekent dit concreet?	73
1.2.1. Voor nieuw op te richten vennootschappen?	73
1.2.2. Voor bestaande vennootschappen waarvan de rechtsvorm blijft bestaan?	73

1.2.2.1.	Een zgn. opt-in mogelijk sinds 1 mei 2019	73
1.2.2.2.	Dwingende bepalingen alleszins van toepassing sedert 1 januari 2020	74
1.2.2.3.	Verplichting tot aanpassing naar aanleiding van eerstvolgende statutenwijziging na 1 januari 2020	75
1.2.2.4.	Aanpassing alleszins verplicht tegen uiterlijk 1 januari 2024	75
1.2.3.	Voor bestaande vennootschappen waarvan de rechtsvorm afgeschaft wordt?	76
1.2.3.1.	Dwingende bepalingen van de aanleunende rechtsvorm gelden vanaf 1 januari 2020	76
1.2.3.2.	Vrijwillige omzetting mogelijk tot 1 januari 2024	76
1.2.3.3.	Omzetting van rechtswege per 1 januari 2024	77

HOOFDSTUK 2: SPECIEKE INWERKINGTREDINGSREGELS MET BETREKKING TOT BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID	78
--	-----------

IV

DE BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURDERS ONDER HET NIEUWE WVV

HOOFDSTUK 1: INLEIDING – ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN DOOR HET WVV INZAKE AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURDERS	81
---	-----------

HOOFDSTUK 2: VERRUIMD TOEPASSINGSGBIED	82
---	-----------

2.1. Gelijkschakeling voor alle rechtspersonen	82
2.1.1. Belangrijke impact voor vzw's, ivzw's en stichtingen	82
2.1.1.1. Externe aansprakelijkheid	82
2.1.1.2. Interne aansprakelijkheid	84
2.1.2. <i>Quid</i> vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid?	85
2.2. Uitbreiding personeel toepassingsgebied	86
2.2.1. Inleiding	86
2.2.2. Elk lid van een bestuursorgaan	86
2.2.2.1. Bestuurders	86
2.2.2.1.1. <i>Effectieve bestuurders</i>	86
2.2.2.1.2. <i>Gewezen bestuurders</i>	86
2.2.2.1.2.1. <i>Aansprakelijkheid voor fouten voorafgaand aan hun ontslag</i>	86
2.2.2.1.2.2. <i>Tijdsverloop tussen intern en extern ontslag</i>	88
2.2.2.1.2.3. <i>Nog aansprakelijk in deze tussenperiode?</i>	89
2.2.2.2. Leden raad van toezicht en directieraad – weg directiecomités	98

2.2.2.2.1.	<i>Raad van toezicht</i>	99
2.2.2.2.2.	<i>Directieraad</i>	99
2.2.2.3.	Vaste vertegenwoordiger	100
2.2.2.3.1.	<i>Verscherping aansprakelijkheid in 2002</i>	100
2.2.2.3.2.	<i>Enkele wijzigingen aangebracht door het WVV</i>	102
2.2.2.3.3.	<i>Enkele kritische beschouwingen betreffende het statuut van de vaste vertegenwoordiger, zijn bevoegdheden en de op hem rustende aansprakelijkheid</i>	106
2.2.3.	Dagelijks bestuurder	117
2.2.3.1.	Algemeen	117
2.2.3.2.	De bevoegdheid van de dagelijks bestuurder – evolutie	117
2.2.3.3.	Definitie opgenomen in het WVV	118
2.2.4.	Feitelijk bestuurder.	119
2.2.4.1.	Naar een algehele gelijkstelling wat de aansprakelijkheidsgronden betreft	119
2.2.4.2.	Wie is feitelijk bestuurder?	120
2.2.4.2.1.	<i>Geen wettelijke definitie</i>	120
2.2.4.2.2.	<i>Drie voorwaarden dienen cumulatief vervuld te zijn</i>	121
2.2.4.2.3.	<i>Houdt deze definitie stand onder het WVV?</i>	125
2.2.4.2.4.	<i>Een niet-rechtsgeldige benoeming kan resulteren in feitelijk bestuurderschap</i>	126
2.2.4.3.	Toch geen algehele gelijkstelling op alle vlakken	126
2.2.4.4.	Rechtspraak	129
2.2.4.4.1.	<i>De wettelijke bestuurder als stroman voor de feitelijke bestuurder</i>	129
2.2.4.4.2.	<i>De kredietverstrekker als feitelijk bestuurder</i>	131
2.2.4.4.3.	<i>Vereffenaar als feitelijk bestuurder?</i>	135
2.2.4.4.4.	<i>De franchisegever als feitelijk bestuurder?</i>	136
2.2.4.4.5.	<i>Moedervenootschap als feitelijk bestuurder</i>	137
2.2.4.4.6.	<i>Werknemer als feitelijk bestuurder</i>	138
2.2.4.4.7.	<i>Veroordelingen wegens gewone bestuursfouten en/of schendingen van de wet of de statuten</i>	139
2.2.4.5.	Andere beoordeling op basis van het WVV?	142
2.3.	Behoud orgaantheorie	143
2.3.1.	Een rechtspersoon handelt via haar organen	143
2.3.2.	Opnieuw bevestiging hiervan in het WVV	143
2.3.3.	Het orgaan: wat is dat?	143
2.3.4.	Ook toerekening van onrechtmatige daden	144
2.3.4.1.	Enkel bij handelingen gesteld binnen de perken van de bestuursbevoegdheid	144

2.3.4.2.	Verschil met kwalitatieve aansprakelijkheid	144
2.3.5.	Naar een afschaffing/afzwakking van de orgaantheorie in de toekomst?	145
2.3.6.	De orgaantheorie doet geen afbreuk aan de persoonlijke aansprakelijkheid van het orgaan ten opzichte van derden	146
2.3.7.	Intern kan de bestuurder zich niet op de orgaantheorie beroepen	148
2.4.	Hoofdelijke aansprakelijkheid wordt de regel	148
2.4.1.	Hoofdelijke aansprakelijkheid van het bestuursorgaan als college voor alle bestuursfouten	148
2.4.1.1.	Nieuw artikel 2:56, lid 2 WVV	148
2.4.1.2.	De individuele aansprakelijkheid voor bestuursfouten onder het oude recht	149
2.4.1.3.	Correcties aangebracht door de rechtspraak	149
2.4.1.4.	Hoofdelijke aansprakelijkheid nu ook voor gewone bestuursfouten wettelijk verankerd	150
2.4.1.5.	Wat met de feitelijke bestuurders?	151
2.4.1.6.	Geen hoofdelijkheid naar derden toe?	152
2.4.2.	Hoofdelijke aansprakelijkheid voor inbreuken op het wetboek of de statuten	153
2.4.2.1.	Artikel 2:56, lid 3 WVV	153
2.4.2.2.	Enkel bepalingen van het WVV zelf	153
2.4.2.3.	Statuten en corporate governance statements	153
2.4.2.4.	Quid intern reglement?	155
2.4.2.5.	Ontheffing van hoofdelijke aansprakelijkheid	157
HOOFDSTUK 3: BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEIDSGRONDEN		159
3.1.	Algemene foutaansprakelijkheid cf. artikel 2:56 WVV	159
3.1.1.	Interne bestuurdersaansprakelijkheid	159
3.1.1.1.	Artikel 2:56, eerste zin WVV	159
3.1.1.2.	Toepassingsgebied	159
3.1.1.2.1.	<i>Interne aansprakelijkheid – contractuele aansprakelijkheid</i>	159
3.1.1.2.2.	<i>Personeel toepassingsgebied</i>	160
3.1.1.3.	Het foutbegrip	160
3.1.1.3.1.	<i>Wat maakt een gewone bestuursfout uit?</i>	160
3.1.1.3.2.	<i>Marginale toetsing</i>	164
3.1.1.3.3.	<i>Voorbeelden uit de rechtspraak</i>	168
3.1.1.4.	Causaal verband	186
3.1.1.5.	Schade	187

3.1.1.6.	Procedurele aspecten	187
3.1.1.6.1.	<i>Actio mandati</i>	187
3.1.1.6.2.	<i>Minderheidsvordering</i>	202
3.1.1.6.3.	<i>Deskundigenonderzoek</i>	205
3.1.2.	Externe bestuurdersaansprakelijkheid	207
3.1.2.1.	De orgaantheorie als uitgangspunt	207
3.1.2.2.	De leer van de quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent	207
3.1.2.2.1.	<i>Absorptieleer wordt verworpen</i>	207
3.1.2.2.2.	<i>Quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent</i>	208
3.1.2.2.3.	<i>Niet voor gewone derde</i>	208
3.1.2.2.4.	<i>Historiek quasi-immuniteit uitvoeringsagent</i>	209
3.1.2.2.5.	<i>Toepassing op bestuurders</i>	210
3.1.2.2.6.	<i>Uitzondering voor strafrechtelijke misdrijven</i>	212
3.1.2.2.7.	<i>Toch nog bestaan buitencontractuele schade nodig?</i>	213
3.1.2.2.8.	<i>Precontractuele aansprakelijkheid</i>	216
3.1.2.2.9.	<i>Geen toepassing bij bijzondere faillissementsaansprakelijkheid</i>	219
3.1.2.2.10.	<i>Andere invulling in het toekomstige nieuwe Burgerlijk Wetboek?</i>	220
3.2.	Enkele wettelijke aansprakelijkheidsgronden opgenomen in het	
	WVV nader bekeken	220
3.2.1.	Niet naleven alarmbelprocedure	220
3.2.1.1.	Algemeen	220
3.2.1.1.1.	<i>Historiek</i>	220
3.2.1.1.2.	<i>Regeling onder het W.Venn.</i>	221
3.2.1.1.3.	<i>Nieuwe regels onder het WVV: bv en cv</i>	222
3.2.1.1.4.	<i>Nieuwe regels onder het WVV: nv</i>	224
3.2.1.2.	Toepassingsvoorwaarden	224
3.2.1.2.1.	<i>Netto-actief</i>	224
3.2.1.2.2.	<i>Liquiditeitspositie bedreigd</i>	225
3.2.1.2.3.	<i>Strengere bepalingen in de statuten mogelijk</i>	225
3.2.1.3.	Verplichtingen in hoofde van het bestuursorgaan en mogelijke fouten	226
3.2.1.3.1.	<i>Verplichting tot bijeenroeping algemene vergadering</i>	226
3.2.1.3.2.	<i>Verplichting tot opstellen bestuursverslag</i>	233
3.2.1.4.	Causaliteitsvermoeden	236
3.2.1.4.1.	<i>Niet ten aanzien van de vennootschap</i>	236
3.2.1.4.2.	<i>Ten aanzien van derden</i>	237
3.2.1.5.	De te vergoeden schade	244
3.2.2.	Niet of niet tijdig neerleggen jaarrekening	245

3.2.2.1.	Verplichting tot tijdige goedkeuring en neerlegging van de jaarrekening	245
3.2.2.2.	Causaliteitsvermoeden	246
3.2.2.2.1.	<i>Principe</i>	246
3.2.2.2.2.	<i>Toepassing van dit vermoeden in de rechtspraak</i>	246
3.2.2.2.3.	<i>Weerlegging causaliteitsvermoeden</i>	247
3.2.3.	Niet of niet tijdig uitvoeren liquiditeitstest	248
3.2.3.1.	Nieuwe uitkeringsregels WVV	248
3.2.3.1.1.	<i>Enkel voor de bv en de cv</i>	248
3.2.3.1.2.	<i>Bij alle soorten uitkeringen aan aandeelhouders</i>	248
3.2.3.2.	Bestuurdersaansprakelijkheid	252
3.2.3.2.1.	<i>Bij schending liquiditeitstest</i>	252
3.2.3.2.2.	<i>Marginale toetsing</i>	253
3.2.3.2.3.	<i>Niet bij schending netto-actiefest</i>	253
3.2.3.2.4.	<i>Disculpatie</i>	253
3.2.3.3.	Terugbetalingsverplichting aandeelhouders	254
3.2.4.	Niet-naleven belangenconflictprocedure	254
3.2.4.1.	Wijzigingen aangebracht door het WVV	254
3.2.4.1.1.	<i>Nieuwe artikelen</i>	254
3.2.4.1.2.	<i>Definitie belangenconflict blijft behouden</i>	254
3.2.4.1.3.	<i>Meldingsplicht blijft behouden</i>	254
3.2.4.1.4.	<i>De bestuurder mag niet deelnemen aan de stemming over dit agendapunt</i>	255
3.2.4.1.5.	<i>Verantwoording van de genomen beslissing</i>	256
3.2.4.1.6.	<i>Uitzonderingen</i>	256
3.2.4.1.7.	<i>Nietigheidssanctie</i>	257
3.2.4.1.8.	<i>Bestuurdersaansprakelijkheid</i>	257
3.3.	Aansprakelijkheid voor fiscale schulden	258
3.3.1.	Algemene positie van de fiscus als schuldeiser	258
3.3.1.1.	Algemeen	258
3.3.1.2.	Geen contractuele schuldeiser	259
3.3.1.3.	Enkel voor individuele schade	259
3.3.2.	Niet-doorstorting bedrijfsvoorheffing en/of btw	261
3.3.2.1.	Wie is schuldenaar?	261
3.3.2.2.	Schending algemene zorgvuldigheidsnorm	263
3.3.2.2.1.	<i>Vordering gebaseerd op artikel 1382 BW</i>	263
3.3.2.2.2.	<i>Bewijs van een fout – schending algemene zorgvuldigheidsnorm</i>	264
3.3.2.2.3.	<i>Voorbeelden van bestuursfouten</i>	265
3.3.2.3.1.	<i>Invoering van een vermoeden van aansprakelijkheid</i>	274

3.3.2.3.2.	<i>Motivering</i>	276
3.3.2.3.3.	<i>Toepassingsgebied ratione personae</i>	276
3.3.2.3.4.	<i>Wanneer is er sprake van aansprakelijkheid van voormelde personen?</i>	280
3.3.2.3.5.	<i>Te vergoeden schade</i>	286
3.3.2.3.6.	<i>Procedure</i>	288
3.3.2.4.	Aansprakelijkheid van de verkoper van een kasgeldvennootschap	291
3.3.2.4.1.	<i>Totstandkoming</i>	291
3.3.2.4.2.	<i>De objectieve aansprakelijkheidsgrond</i>	292
HOOFDSTUK 4: CAP OP BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID		297
4.1.	Algemeen	297
4.2.	Ratio legis ‘cap’ en kritiek hierop	297
4.2.1.	Een ongerechtvaardigd verschil tussen leden van het bestuursorgaan en topmanagers	297
4.2.1.1.	Argumentatie van de wetgever: topmanagers genieten wel een beperking van aansprakelijkheid, bestuurders niet	297
4.2.1.2.	Bijkomend argument wetgever: vergelijking met revisoren	301
4.2.1.3.	Kritiek op dit argument	301
4.2.2.	Betere verzekeraarbaarheid van bestuurdersaansprakelijkheid	302
4.2.2.1.	Argumentatie van de wetgever	302
4.2.2.2.	Kritiek Raad van State	303
4.2.3.	Aantrekkelijker maken Belgisch vennootschapsrecht	303
4.2.3.1.	Argumentatie van de wetgever	303
4.2.3.2.	Kritiek	305
4.2.3.3.	Onze visie	306
4.3.	Toepassingsvoorwaarden cap	307
4.3.1.	Bepaling van het plafond	307
4.3.1.1.	Algemeen	307
4.3.1.2.	Absoluut bedrag	308
4.3.1.3.	Wat bij onjuiste cijfers of impact fout?	310
4.3.1.4.	Ongeacht het aantal schuldige bestuurders	311
4.3.1.5.	Ongeacht het aantal eisers of vorderingen	312
4.3.2.	Personeel toepassingsgebied	314
4.3.3.	Aansprakelijkheidsgronden die onder de ‘cap’ vallen	314
4.4.	Uitzonderingen	315
4.4.1.	Inhoud artikel 2:57, § 3 WVV	315

4.4.2.	Bespreking uitzonderingsgronden	315
4.4.2.1.	Artikel 2:57, § 3, 1° WVV	315
4.4.2.1.1.	<i>Discussies voorafgaand aan de invoering van deze uitzonderingsgrond</i>	315
4.4.2.1.2.	<i>Invulling begrip 'bedrieglijk opzet'</i>	316
4.4.2.2.	Artikel 2:57, § 3, 2° WVV	317
4.4.2.3.	Artikel 2:57, § 3, 3° en 4° WVV	318

V

AANSPRAKELIJKHEID IN HET KADER VAN FAILLISEMENT

HOOFDSTUK 1: OVERHEVELING NAAR HET WER	321
HOOFDSTUK 2: UITSLUITING VAN NATUURLIJKE PERSONEN DIE ZELFSTANDIG EEN BEROEPSACTIVITEIT UITOEFENEN	323
HOOFDSTUK 3: AANSPRAKELIJKHEID WEGENS KENNELIJK GROVE FOUT DIE HEEFT BIJGEDRAGEN TOT HET FAILLISEMENT	324
3.1. Historiek	324
3.2. Artikel XX.225 WER – Algemeen	324
3.3. Toepassingsgebied	325
3.3.1. <i>Ratione personae</i>	325
3.3.2. <i>Ratione societatis</i>	326
3.3.2.1. Alle ondernemingen, behalve natuurlijke personen	326
3.3.2.2. Uitzondering voor kleine ondernemingen	326
3.3.2.3. Ook in geval van faillissement de eerste drie jaar na oprichting	327
3.3.2.4. <i>Quid</i> in geval van niet-bewijskrachtige boekhouding?	328
3.3.2.5. Fout in de zin van artikel 1382 BW	328
3.4. Toepassingsvoorwaarden	329
3.4.1. Faillissement – voorafgaand aan de afsluiting ervan	329
3.4.2. Schulden overtreffen de baten	330
3.4.3. Kennelijk grove fout	331
3.4.3.1. De toepassingsvoorwaarde blijft behouden zoals voorheen	331
3.4.3.2. Vereiste van kennelijk én grof	331
3.4.3.2.1. <i>Kennelijke fout</i>	331
3.4.3.2.2. <i>Grove fout</i>	332

3.4.3.2.3.	<i>Onweerlegbaar vermoeden van kennelijk grove fout in geval van ernstige fiscale fraude</i>	333
3.4.3.3.	Beoordeling van de kennelijk grove fout	333
3.4.3.3.1.	<i>Ex ante beoordeling</i>	333
3.4.3.3.2.	<i>Geheel van feiten wordt in acht genomen</i>	334
3.4.3.3.3.	<i>Persoonlijke verrijking van de bestuurder hoeft niet</i>	334
3.4.3.3.4.	<i>Speelt het onbezoldigd karakter mee ter beoordeling van de grove fout?</i>	335
3.4.3.3.5.	<i>Quasi-immuniteit van de uitvoeringsagent speelt niet</i>	336
3.4.3.4.	Voorbeelden uit de rechtspraak	337
3.4.3.4.1.	<i>Het afwenden van het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap</i>	337
3.4.3.4.2.	<i>Passiviteit – gebrek aan controle door de bestuurders – totale verwaarlozing</i>	337
3.4.4.	Die heeft bijgedragen tot het faillissement	344
3.4.4.1.	Geen echt causaal verband, maar toch... ..	344
3.4.4.2.	Geen aansprakelijkheid in geval van reeds virtueel faillissement	344
3.4.4.3.	Geen causaal verband nodig met ontoereikend actief	345
3.5.	De te vergoeden schade	345
3.5.1.	Discretionaire beoordelingsbevoegdheid rechter	345
3.5.2.	Mogelijke criteria bij de motivering	346
3.5.3.	Individuele aansprakelijkheid is de regel	346
3.5.4.	Ook aansprakelijk voor verbonden vennootschappen?	347
3.6.	Vorderingsgerechtigden	347
3.6.1.	Toestand vóór invoering artikel XX.225 WER	347
3.6.2.	Toestand na invoering artikel XX.225 WER	348
3.6.2.1.	Vorderingsrecht individuele schuldeiser voor collectieve schade	348
3.6.2.2.	Toch nog subsidiair	348
3.6.2.3.	Wat in geval van meerdere vorderingen door individuele schuldeisers?	349
3.6.2.4.	Kosten en uitgaven	349
3.7.	Verdeling van de opbrengst	350
3.7.1.	Storting in handen van curator?	350
3.7.2.	Wijze van verdeling	350
3.8.	Beoefenaar van een vrij beroep	351

HOOFDSTUK 4: DE OBJECTIEVE AANSPRAKELIJKHEID VOOR NIET-BETAALDE SOCIALE BIJDRAGEN	352
4.1. De ‘oude’ regeling opgenomen in het Wetboek van Vennootschappen	352
4.1.1. Tweeledige aansprakelijkheidsregeling	352
4.1.2. Rol goede trouw in geval van objectieve aansprakelijkheid	353
4.2. Regeling artikel XX.226 WER	356
4.2.1. Algemeen	356
4.2.2. Toepassingsgebied	356
4.2.2.1. <i>Ratione personae</i>	356
4.2.2.2. <i>Ratione societatis</i>	358
4.2.2.3. De vorderingsgerechtigden	358
4.2.3. Inhoud aansprakelijkheidsregel	359
4.2.3.1. Enkel nog objectieve aansprakelijkheid	359
4.2.3.2. Veroordeling tot welke schulden?	360
4.2.4. Verplichte hoofdelijkheid?	361
4.2.5. Geen dubbele betaling voor RSZ	362
4.2.6. Temporeel toepassingsgebied	362
HOOFDSTUK 5: WRONGFUL TRADING	364
5.1. Artikel XX.227 WER	364
5.2. Codificatie bestaande rechtspraak	365
5.3. Personeel toepassingsgebied	366
5.3.1. <i>Ratione societatis</i>	366
5.3.2. <i>Ratione personae</i>	367
5.3.2.1. Wie kan aansprakelijk gesteld worden?	367
5.3.2.2. Hoofdelijke aansprakelijkheid?	368
5.4. Materieel toepassingsgebied	368
5.4.1. Faillissement met nettopassief	368
5.4.2. Foutief handelen (of gebrek aan handelen) van de bestuurder	369
5.5. Temporeel toepassingsgebied	371
5.6. Procedure	371
5.6.1. Monopolie van de curator	371

5.6.2.	Individuele schuldeisers kunnen wel vorderen voor individuele schade	372
5.6.3.	Verdeling van de opbrengst van een vordering van de curator	373
5.6.4.	Bevoegde rechtbank	374
5.6.5.	Vrij beroeper	375

VI

DE AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURDERS IN EEN ANDERE HOEDANIGHEID DAN BESTUURDER ONDER HET WVV

HOOFDSTUK 1: OVERZICHT	379
HOOFDSTUK 2: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS WETTELIJK LID VAN EEN VERENIGING	381
2.1. Inleiding	381
2.2. Bestuurders van een vzw	381
2.3. Bestuurders van een private stichting	387
2.4. Bestuurders van een stichting van openbaar nut	387
2.5. Bestuurders van een politieke partij	388
2.6. Bestuurders van een feitelijke vereniging	389
2.7. Bestuurders van een internationale vereniging zonder winst oogmerk	391
2.8. Bestuurders van een beroepsvereniging	393
HOOFDSTUK 3: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS TOETREDEND LID VAN EEN VERENIGING	396
3.1. Inleiding	396
3.2. Bestuurders van een vzw	396
3.3. Bestuurders van een private stichting	397
3.4. Bestuurders van een stichting van openbaar nut	399
3.5. Bestuurders van een politieke partij	401
3.6. Bestuurders van een feitelijke vereniging	402

3.7.	Bestuurders van een internationale vereniging zonder winstoogmerk	404
3.8.	Bestuurders van een beroepsvereniging	405
3.9.	Bestuurders van een vennootschap	407
3.10.	Besluit	408

HOOFDSTUK 4: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS OPRICHTER OF STICHTER VAN EEN ONDERNEMING

	HOOFDSTUK 4: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS OPRICHTER OF STICHTER VAN EEN ONDERNEMING	409
4.1.	Inleiding	409
4.2.	Bestuurders van een vzw	409
4.3.	Bestuurders van een private stichting	411
4.4.	Bestuurders van een stichting van openbaar nut	412
4.5.	Bestuurders van een politieke partij	414
4.6.	Bestuurders van een feitelijke vereniging	415
4.7.	Bestuurders van een internationale vereniging zonder winstoogmerk	416
4.8.	Bestuurders van een beroepsvereniging	417
4.9.	Bestuurders van alle rechtspersonen uit het WVV	419
4.9.1.	Inleiding	419
4.9.2.	Aansprakelijkheid voor verbintenissen in naam van een rechtspersoon in oprichting	420
4.9.3.	Aansprakelijkheid van de oprichters of stichters voor naamgelijkenis en/of naamsverwarring	420
4.10.	Bestuurders van specifieke vennootschapsvormen	421
4.10.1.	Inleiding	421
4.10.2.	Bestuurders-oprichters van een besloten vennootschap	422
4.10.2.1.	Inleiding	422
4.10.2.2.	Bij ongeldige inschrijving op aandelen van de besloten vennootschap	422
4.10.2.3.	Bij niet volstorting van aandelen (van de besloten vennootschap) waarop ongeldig is ingeschreven	422
4.10.2.4.	Bij inschrijving op aandelen van de besloten vennootschap in strijd met artikel 5:6 WVV	423
4.10.2.5.	Bij nietigheid van de besloten vennootschap	424

4.10.2.6.	Bij ontbrekende of onjuiste vermeldingen voorgeschreven door artikel 5:12 WVV	425
4.10.2.6.1.	<i>Inleiding</i>	425
4.10.2.6.2.	<i>De oprichtingsakte van de besloten vennootschap</i>	425
4.10.2.6.3.	<i>Het deel van de oprichtingsakte van de besloten vennootschap dat de statuten bevat</i>	427
4.10.2.6.4.	<i>De volmachten verbonden aan de oprichtingsakte van de besloten vennootschap</i>	427
4.10.2.6.5.	<i>Het te publiceren uittreksel van de oprichtingsakte van de besloten vennootschap</i>	428
4.10.2.6.6.	<i>Aansprakelijkheid bij ontbrekende of onjuiste vermeldingen in de oprichtingsakte van de besloten vennootschap, het uittreksel of de volmachten</i>	430
4.10.2.7.	Bij kennelijke overwaardering van de inbrengen in natura in de besloten vennootschap	430
4.10.2.8.	Bij faillissement van de besloten vennootschap binnen drie jaar na de oprichting	431
4.10.2.9.	Bij ontstentenis van de vermelding van lastgeversidentificatie bij de oprichting	432
4.10.2.10.	Oprichtersaansprakelijkheid vermijden door <i>de facto</i> een besloten vennootschap op te richten zonder <i>de iure</i> oprichter te worden?	433
4.10.3.	Bestuurders-oprichters van een coöperatieve vennootschap afgekort cv	433
4.10.3.1.	<i>Inleiding</i>	433
4.10.3.2.	Bij ongeldige inschrijving op aandelen van de coöperatieve vennootschap	434
4.10.3.3.	Bij niet volstorting van aandelen (van de coöperatieve vennootschap) waarop ongeldig is ingeschreven	434
4.10.3.4.	Bij inschrijving op aandelen van de coöperatieve vennootschap in strijd met artikel 6:7 WVV	435
4.10.3.5.	Bij nietigheid van de coöperatieve vennootschap	435
4.10.3.6.	Bij ontbrekende of onjuiste vermeldingen voorgeschreven door artikel 6:13 WVV	436
4.10.3.6.1.	<i>Inleiding</i>	436
4.10.3.6.2.	<i>De oprichtingsakte van de coöperatieve vennootschap</i>	436
4.10.3.6.3.	<i>Het deel van de oprichtingsakte van de coöperatieve vennootschap dat de statuten bevat</i>	438
4.10.3.6.4.	<i>De volmachten verbonden aan de oprichtingsakte van de coöperatieve vennootschap</i>	439

4.10.3.6.5.	<i>Het te publiceren uittreksel van de oprichtingsakte van de coöperatieve vennootschap</i>	440
4.10.3.6.6.	<i>Aansprakelijkheid bij ontbrekende of onjuiste vermeldingen in de oprichtingsakte van de coöperatieve vennootschap, het uittreksel of de volmachten</i>	441
4.10.3.7.	Bij kennelijke overwaardering van de inbrengen in natura in de coöperatieve vennootschap	442
4.10.3.8.	Bij faillissement van de coöperatieve vennootschap binnen drie jaar na de oprichting	442
4.10.3.9.	Bij ontstentenis van de vermelding van lastgeversidentificatie bij de oprichting	443
4.10.3.10.	Oprichtersaansprakelijkheid vermijden door de facto een coöperatieve vennootschap op te richten zonder <i>de iure</i> oprichter te worden?	443
4.10.4.	Bestuurders-oprichters van een naamloze vennootschap, afgekort nv	444
4.10.4.1.	Inleiding	444
4.10.4.2.	Bij ongeldige inschrijving op aandelen van de naamloze vennootschap	444
4.10.4.3.	Bij niet (vol)storting van aandelen van de naamloze vennootschap . . .	445
4.10.4.4.	Bij inschrijving op aandelen van de naamloze vennootschap in strijd met artikel 7:19 WVV	445
4.10.4.5.	Bij nietigheid van de naamloze vennootschap	447
4.10.4.6.	Bij ontbrekende of onjuiste vermeldingen voorgeschreven door artikel 6:13 WVV	448
4.10.4.6.1.	<i>Inleiding</i>	448
4.10.4.6.2.	<i>De oprichtingsakte van de naamloze vennootschap</i>	448
4.10.4.6.3.	<i>Het deel van de oprichtingsakte van de naamloze vennootschap dat de statuten bevat</i>	450
4.10.4.6.4.	<i>De volmachten verbonden aan de oprichtingsakte van de naamloze vennootschap</i>	451
4.10.4.6.5.	<i>Het te publiceren uittreksel van de oprichtingsakte van de naamloze vennootschap</i>	452
4.10.4.6.6.	<i>Aansprakelijkheid bij ontbrekende of onjuiste vermeldingen in de oprichtingsakte van de naamloze vennootschap, het uittreksel of de volmachten</i>	454
4.10.4.7.	Bij kennelijke overwaardering van de inbrengen in natura in de naamloze vennootschap	454
4.10.4.8.	Bij faillissement van de naamloze vennootschap binnen drie jaar na de oprichting	455

4.10.4.9.	Bij ontstentenis van geldige lastgeving of onbekrachtigde sterkmaking bij de oprichting	455
4.10.4.10.	Bij ontstentenis van de vermelding van identificatie van lastgevers of derden voor wie men zich sterk maakt bij de oprichting	456
4.11.	Het vermijden van oprichtersaansprakelijkheid	456
4.11.1.	Het vermijden van oprichtersaansprakelijkheid door <i>de facto</i> een naamloze vennootschap op te richten zonder <i>de iure</i> oprichter te worden?	456
4.11.2.	Het vermijden van oprichtersaansprakelijkheid via de slapersmarkt ..	457
4.11.2.1.	Inleiding	457
4.11.2.2.	Het succes van de slapersmarkt verklaard	457
4.11.2.3.	De slapersmarktverrichtingen	458
4.11.2.4.	De slapersmarkt en de overheidspogingen om dat te verhinderen	459
4.11.2.5.	De slapersmarkt: kritische bedenkingen	462
4.12.	Besluit	462
HOOFDSTUK 5: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER MET EEN ANDERE SPECIFIEKE TITEL ALS LID VAN EEN VERENIGING		464
5.1.	Inleiding	464
5.2.	Bestuurders van een vzw	464
5.3.	Bestuurders van een private stichting	466
5.4.	Bestuurders van een stichting van openbaar nut	466
5.5.	Bestuurders van een politieke partij	467
5.6.	Bestuurders van een feitelijke vereniging	467
5.7.	Bestuurders van een internationale vereniging	467
5.8.	Bestuurders van een beroepsvereniging	467
5.9.	Besluit	473
HOOFDSTUK 6: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS BORGSTELLER ...		474
6.1.	Inleiding	474
6.2.	Marktpraktijken	474
6.3.	De bestuurder als persoonlijke borgsteller	475
6.3.1.	Betekenis	475

6.3.2.	De persoonlijke borgstelling beperken of vermijden	475
6.3.3.	Aan de (bestaande) persoonlijke borgstelling ontsnappen	476
6.4.	De bestuurder als verlener van zakelijke zekerheden	495
6.4.1.	Betekenis	495
6.4.2.	De zakelijke borgstelling beperken of vermijden	499
6.4.3.	Aan de (bestaande) zakelijke borgstelling ontsnappen	499
HOOFDSTUK 7: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS		
CO-CONTRACTANT, LEVERANCIER		
		500
7.1.	Co-contractant worden	500
7.2.	Co-contractant zijn	501
HOOFDSTUK 8: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS		
PERSOON DIE MEEWERKTE AAN DOCUMENTEN ZONDER DE VERPLICHTE		
IDENTIFICATIE EN/OF DE JUISTE VERMELDING VAN HET KAPITAAL		
		502
8.1.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als persoon die meewerkte	
	aan informatiedragers zonder de verplichte identificatie	502
8.2.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als persoon die meewerkte	
	aan informatiedragers zonder de juiste vermelding van het	
	kapitaal	503
HOOFDSTUK 9: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS		
AANDEELHOUDER		
		505
9.1.	Inleiding	505
9.2.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als aandeelhouder in alle	
	types vennootschappen met rechtspersoonlijkheid uit het WVV	505
9.3.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als aandeelhouder in een	
	bv, cv of nv	506
9.4.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als aandeelhouder in een	
	besloten vennootschap	507
9.5.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als aandeelhouder in een	
	coöperatieve vennootschap	507
9.6.	Aansprakelijkheid van de bestuurder als aandeelhouder in een	
	naamloze vennootschap	509

9.7.	Aansprakelijkheid van de zaakvoerder als aandeelhouder in een maatschap	511
9.7.1.	Inleiding	511
9.7.2.	Essentie van de maatschap	511
9.7.3.	Zaakvoerders en vennoot	512
9.7.4.	De zaakvoerder(s) verbind(t)(en) de maatschap/de vennoten?	513
9.7.5.	Beslissingen der vennoten verenigd in vergadering verbinden de maatschap/vennoten?	514
9.7.6.	Rechten van de schuldeisers en aansprakelijkheid van de vennoten in een andere dan stille maatschap	514
9.7.7.	Rechten van de schuldeisers en aansprakelijkheid van de vennoten in een andere dan stille maatschap	515
9.8.	Aansprakelijkheid van de zaakvoerders als vennoot in een vennootschap onder firma, afgekort vof	515
9.8.1.	Inleiding	515
9.8.2.	Aansprakelijkheid van alle vennoten voor alle verbintenissen van de vof	516
9.8.3.	Typologie van vennoten en aansprakelijkheid van zaakvoerders	516
9.9.	Bestuurders(oprichters) van een commanditaire vennootschap, afgekort CommV	516
9.9.1.	Inleiding	516
9.9.2.	Aansprakelijkheid van de commanditaire vennoten	517
9.9.3.	Aansprakelijkheid van de gecommanditeerde vennoten	518
9.9.4.	Typologie van vennoten en aansprakelijkheid van zaakvoerders	518
HOOFDSTUK 10: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS DIRECTIELID		519
HOOFDSTUK 11: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS COMMISSARIS		520
HOOFDSTUK 12: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS VRIJWILLIGER ..		521
12.1.	Inleiding	521
12.2.	Vrijwilligers-bestuurders in een vereniging	521
12.2.1.	Drie mogelijke praktijksituaties	521
12.2.2.	Case één: de bestuurder pur sang	521

12.2.3.	Case twee: de bestuurder en vrijwilliger	522
12.2.4.	Case drie: de bestuurder-vrijwilliger	522
12.2.4.1.	Inleiding	522
12.2.4.2.	De bestuurders-“andere categorie van vrijwilligers”	524
12.2.4.3.	De bestuurder-wettelijke vrijwilliger	524
12.2.5.	Conclusies	531
12.3.	Vrijwilligers-bestuurders in een vennootschap	532

HOOFDSTUK 13: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER IN DE HOEDANIGHEID VAN VASTE VERTEGENWOORDIGER VAN EEN VENNOOTSCHAP	533
--	------------

HOOFDSTUK 14: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER IN DE HOEDANIGHEID VAN VASTE VERTEGENWOORDIGER VAN EEN VERENIGING	535
--	------------

HOOFDSTUK 15: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER ALS PERSOON DIE MEEWERKTE AAN EEN AKTE OF WEBSITE DIE NIET HET JUISTE KAPITAAL VAN DE VENNOOTSCHAP VERMELDT	535
--	------------

15.1.	Inleiding	535
15.2.	Omschrijving	535
15.3.	Praktijktesten	537

HOOFDSTUK 16: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER/ZAAKVOERDER IN DE HOEDANIGHEID VAN VOORLOPIGE BEWINDVOERDER	538
--	------------

16.1.	Inleiding	538
16.2.	Het WVV en de voorlopig bewindvoerder	538
16.3.	De voorlopig bewindvoerder van de onderneming in het WER	538
16.4.	De voorlopig bewindvoerder buiten het WER	551
16.5.	Wie wordt voorlopig bewindvoerder?	553
16.6.	De bestuurder en de voorlopig bewindvoerder van de onderneming	554
16.6.1.	Effecten van de benoeming van een voorlopig bewindvoerder op de aansprakelijkheid van bestuurders	554
16.6.2.	Kan een bestuurder van de betrokken onderneming zelf benoemd worden als voorlopig bewindvoerder van die onderneming?	554

16.6.3.	Kan een bestuurder-advocaat van de betrokken onderneming zelf benoemd worden als voorlopig bewindvoerder van die onderneming?	554
16.6.4.	Kan een bestuurder van een andere dan de betrokken onderneming zelf benoemd worden als voorlopig bewindvoerder van die onderneming?	555
16.6.5.	Kan een voorlopig bewindvoerder benoemd worden in een onderneming met een statutair benoemd zaakvoerder en/of bestuurder?	556
16.6.6.	Kan een voorlopig bewindvoerder benoemd worden in alle vormen van ondernemingen bij problemen met het bestuur?	556
16.6.7.	De aansprakelijkheid van de voorlopige bewindvoerder	556

VII

DE NUANCES AAN AANSPRAKELIJKHEID

HOOFDSTUK 1: OVERZICHT	561
HOOFDSTUK 2: VOORKOMEN? EXONERATIE	563
2.1. Inleiding	563
2.2. Algemene regels rond voorkomen van aansprakelijkheid van de bestuurder tegenover de vennootschap	565
2.3. Kritische evaluatie	568
HOOFDSTUK 3: VOORKOMEN? VRIJWARING	569
3.1. Inleiding	569
3.2. Algemene regels rond voorkomen van aansprakelijkheid tegenover derden	570
3.3. Is er een vrijwaringsplicht voor ondernemingen in het voordeel van hun eigen bestuurders?	574
3.3.1. Inleiding	574
3.3.2. Voor het WVV	574
3.3.3. Sinds het WVV	575
3.3.3.1. Inleiding	575
3.3.3.2. Eerste mogelijkheid	577
3.3.3.3. Tweede mogelijkheid	577

3.3.3.4.	Derde mogelijkheid	577
3.3.3.5.	Vierde mogelijkheid	579
3.3.3.6.	Vijfde mogelijkheid	579
3.4.	Conclusie	580
HOOFDSTUK 4: VERLEGGEN? VERZEKEREN VAN DE GEVOLGEN VAN DE AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER DOOR DE ONDERNEMING		581
4.1.	Inleiding	581
4.2.	Het nut van een aansprakelijkheidsverzekering na het WVV	581
4.2.1.	Inleiding	581
4.2.2.	Reden één: een vooral theoretische beperking	582
4.2.3.	Reden twee: onbeperkt blijft in de praktijk de regel	583
4.2.4.	Reden drie: mogelijk meer bestuurders of meer geconcentreerde aansprakelijkheid	583
4.2.5.	Reden vier: permanente vertegenwoordigersregeling	585
4.2.6.	Reden vijf: de aansprakelijkheid op de agenda	586
4.2.7.	Reden zes: irrelevante cap voor ondernemingsaansprakelijkheid tegenover derden	587
4.2.8.	Reden zeven: verzwaarde aansprakelijkheid tegenover enkele jaren geleden	587
4.2.9.	Reden acht: breed dekkingskarakter van de polis	591
4.2.10.	Reden negen: batterij aan redenen voor aansprakelijkheidsbetwisting	593
4.2.11.	Reden tien: "You'd better not be left alone"	593
4.2.12.	Reden elf: cap en buitenlandse rechtspersonen	595
4.2.13.	Reden twaalf: de vzw in handel en nijverheid/winstgevende activiteiten	595
4.2.14.	Reden dertien: de beperkingen van de juridische bijstandsverzekering	595
4.3.	De dekking	596
4.3.1.	Inleiding	596
4.3.2.	Invloed van het WVV	596
4.3.2.1.	Op het gemak waarmee een polis kan afgesloten worden?	596
4.3.2.2.	Op de duidelijkheid van de premies?	597
4.3.2.3.	Op de hoogte van de premies?	597

4.3.2.4.	Op de aantrekkelijkheid van het bestuurdersmandaat en het aantal te dekken kandidaten-verzekerden?	598
4.3.2.5.	Op de dekking?	599
4.3.2.6.	Op de wijze waarop de verzekeringen gekocht worden?	600
4.3.2.7.	Op een contractuele cap?	601
4.3.2.8.	Zal het WVV geen enkele invloed hebben?	602
4.3.2.9.	Kan grove fout van bestuurders verzekerd worden?	603
4.3.3.	Structuur van de polissen	604
4.3.4.	Dekking	606
4.4.	Bij welke verzekeraars en hoe ze te vinden?	607
4.5.	Tegen welke premie?	609
4.6.	Een standaardpolis, een polis op maat of een sectorpolis?	611
4.7.	Is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering wettelijk verplicht?	613
4.7.1.	Internationaal	613
4.7.2.	België: is de D&O-verzekering verplicht en het niet afsluiten ervan een bestuursfout?	617
4.7.3.	België: is het niet afsluiten van een (verplichte) verzekering in het algemeen een bestuursfout?	618
4.7.4.	Specifiek: de aansprakelijkheidsverzekering voor bestuurders-vrijwilligers	621
4.8.	De Belgische verzekeringsmarkt als business – facts & figures	622
4.9	De wereldwijde verzekeringsmarkt – facts & figures	623
4.9.1.	Waar staat de aansprakelijkheidsverzekeringsbusiness vandaag in omzetcijfers?	623
4.9.2.	Hoe vaak wordt er gedagvaard, tegen welk soort ondernemingen en om welke redenen?	624
4.9.2.1.	Sectoren	624
4.9.2.2.	Verwijten	625
4.9.2.3.	Aanleidingen en causes	625
4.9.2.4.	Regio's en landen	627
4.9.2.5.	Typologie van ondernemingen	627
4.9.2.6.	Ik deed niets fout	628
4.9.2.7.	Gevechten rond de polissen zelf	628
4.9.3.	Wat betalen D&O-verzekeraars uit?	629

4.10.	De wereldwijde verzekeringsmarkt – megatrends inzake aansprakelijkheid van bestuurders	630
4.10.1.	Inleiding – megatrends	630
4.10.2.	Trend één: slecht nieuws triggert aandeelhouders om te procederen	631
4.10.3.	Trend twee: ESG in de focus van de bestuurskamer	632
4.10.4.	Trend drie: een versnelling hoger bij zgn. “(securities) class actions” ..	632
4.10.5.	Trend vier: een hemel vol economische, politieke, juridische en sanitaire snelle donkere wolken	633
4.10.6.	Trend vijf: litigation investing bederft de markt!	636
4.10.7.	Trend zes: litigation giving bederft mogelijk de markt?	636
4.10.8.	Trend zeven: te lage prijzen moeten sowieso gecorrigeerd worden? ..	636
4.10.9.	Trend acht: de markt plooit voor een klein deel terug op zichzelf	638
4.10.10.	Trend negen: ervaren gebrek aan vertrouwen en gebrek aan perceptie van transparantie als een van de groeiende drijfveren van aansprakelijkheidsvorderingen voor de toekomst.	638
4.10.10.1.	Eis tot stijgende transparantie	638
4.10.10.2.	Dalend vertrouwen	640
4.10.10.3.	Wat banken, sport, autoproducenten, politiek gemeen hebben	649
4.10.10.4.	“Look for a and blame a guilty”	650
4.10.11.	Trend tien: de kostprijs voor verzekeraars van aansprakelijkheid stijgt per eenheid	650
4.10.12.	Trend elf: meer en vaker uitsluitingen of andere beperkingen	651
4.11.	Regels rond de afsluiting van een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering	651

HOOFDSTUK 5: BEPERKEN? DE UITOEFENING VAN EEN MANDAAT VIA EEN DERDE ONDERNEMING	653
--	-----

HOOFDSTUK 6: BEPERKEN? DE DADING, MINNELIJKE SCHIKKING, BERUSTING, AFSTAND VAN RECHTSVORDERING, RECHTSAFSTAND	656	
6.1.	Inleiding	656
6.2.	Dading	656
6.2.1.	Definitie van dading volgens de wet	656
6.2.2.	Definitie van dading volgens de rechtspraak en rechtsleer en voor- en nadelen	656
6.2.3.	Dading en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	658

6.2.4.	Dading en het WVV	659
6.2.4.1.	Inleiding	659
6.2.4.2.	Dadingen binnen de context van een bv	659
6.2.4.3.	Dadingen binnen de context van een cv	659
6.2.4.4.	Dadingen binnen de context van een nv	660
6.2.4.5.	Dadingen binnen de context van een vzw	660
6.2.4.6.	Dadingen binnen de context van een ivzw	661
6.2.4.7.	Dadingen binnen de context van een stichting	661
6.3.	Minnelijke schikking	661
6.3.1.	Definitie	661
6.3.2.	Voor- en nadelen	662
6.3.3.	Minnelijke schikking en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	663
6.3.4.	Minnelijke schikking en het WVV	664
6.4.	Berusting	664
6.4.1.	Definitie	664
6.4.2.	Voor- en nadelen	665
6.4.3.	Berusting en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	665
6.4.4.	Berusting en het WVV	666
6.5.	Afstand van rechtsvordering	666
6.5.1.	Definitie	666
6.5.2.	Voor- en nadelen	667
6.5.3.	Afstand van rechtsvordering en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	667
6.5.4.	Afstand van rechtsvordering en het WVV	668
6.6.	Rechtsafstand	668
6.6.1.	Definitie	668
6.6.2.	Rechtsafstand en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	668
6.6.3.	Rechtsafstand en het WVV	668
6.7.	Afstand van geding	672
6.7.1.	Definitie	672
6.7.2.	Voor- en nadelen	673
6.7.3.	Afstand van geding en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	674

6.7.4.	Afstand van geding en het WVV	674
6.8.	Afstand van een proceshandeling	674
6.8.1.	Definitie	674
6.8.2.	Afstand van proceshandeling en impact op de maximale aansprakelijkheidscaps	675
6.8.3.	Afstand van proceshandeling en het WVV	675
HOOFDSTUK 7: BEPERKEN? HET BEROEP OP REGELS UIT HET ARBEIDSRECHT		676
7.1.	Inleiding en probleemstelling	676
7.2.	Onder het oude Vennootschapsrecht (voor het WVV): quick and dirty	677
7.3.	Onder het nieuwe WVV: geen <i>prima facie</i> evidentie	677
7.4.	Kan een bestuurder beroep doen op het arbeidsaansprakelijkheidsrecht in de vennootschap?	680
7.4.1.	Wat is het standpunt van de administratie?	680
7.4.2.	Wat is de positie van de rechtsleer na het WVV?	680
7.4.3.	Wat is onze positie van de rechtsleer na het WVV?	683
7.4.4.	De uitzondering van de erkende coöperatieve vennootschap	687
7.4.5.	Kan een werknemer zich nog altijd beroepen op het arbeidsrecht en de arbeids-aansprakelijkheidsregels voor zijn arbeid als hij ook bestuurder is in een dochtervennootschap van de vennootschap waar hij werknemer is?	687
7.5.	Kan een bestuurder beroep doen op het arbeidsaansprakelijkheidsrecht in een vereniging?	688
7.5.1.	Wat is de positie van de rechtsleer na het WVV?	688
7.5.2.	Wat is onze positie na het WVV?	689
7.5.2.1.	Het verenigingsrecht	689
7.5.2.2.	Het sociale zekerheidsrecht	689
7.5.2.3.	Vergoedingen aan bestuurders in vzw's	691
7.5.2.4.	Kan een bestuurdersmandaat als zelfstandige gecumuleerd worden met een arbeidsovereenkomst in een vzw?	692
7.5.2.5.	Kan een bestuurdersmandaat uitgeoefend worden als vrijwilliger en kan er daarenboven cumul zijn met de arbeidsovereenkomst?	694
7.6.	De relatie bestuurder en afgevaardigd bestuurder	698
7.7.	Conclusie	698

HOOFDSTUK 8: BEPERKEN? HET BEROEP OP REGELS UIT HET INSOLVENTIERECHT	699
8.1. Inleiding	699
8.2. Verhoogt het insolventierecht de aansprakelijkheid van bestuurders bij vennootschappen?	699
8.2.1. Inleiding	699
8.2.2. Quick fresh start voor vennootschappen is mogelijk	699
8.2.3. Quick fresh start voor bestuurders van vennootschappen is mogelijk	700
8.2.4. “Quick fresh start bestuurdersaansprakelijkheidsschulden inclusief” ...	700
8.2.5. Nuance 1: de maatschap	701
8.2.6. Nuance 2: de bestuurders van failliete vennootschappen	701
8.2.7. Bedenkingen	702
8.2.8. Conclusie	702
8.3. Verhoogt het insolventierecht de aansprakelijkheid van bestuurders bij verenigingen?	702
8.3.1. Inleiding	702
8.3.2. Antwoord één: verhoogde het insolventierecht de faillissementscijfers in de verenigingssector?	702
8.3.3. Antwoord twee: geen verandering in verenigingsbestuurdersaansprakelijkheidsregeling?	710
8.3.4. Antwoord drie: insolventierecht niet eens streng voor verenigingen? ...	711
8.3.4.1. Inleiding	711
8.3.4.2. Quick fresh start ook voor verenigingen mogelijk	711
8.3.4.3. Quick fresh start “bestuurdersaansprakelijkheidsschulden inclusief” ...	711
8.3.5. Antwoord vier: insolventierecht wijzigde faillissementsrecht zelfstandige vzw-bestuurders?	712
8.3.5.1. Inleiding	712
8.3.5.2. Kunnen zelfstandige bestuurders van vzw’s failliet verklaard worden? ...	712
8.3.5.3. Kunnen niet door de vereniging bezoldigde zelfstandige bestuurders van verenigingen failliet verklaard worden?	712
8.3.6. Antwoord vijf: het insolventierecht is soms voordeliger voor zelfstandige bestuurders van verenigingen	715
8.3.7. Antwoord zes: het insolventierecht verhoogt wel degelijk het risico voor bestuurders van grotere vzw’s	715
8.3.8. Conclusies	716

8.4.	Verhoogt het insolventierecht aansprakelijkheid van “nieuwe ondernemers andere dan verenigingen”?	716
8.4.1.	Inleiding	716
8.4.2.	Nieuwe ondernemers die al een vennootschap hadden	716
8.4.3.	Nieuwe ondernemers die nog geen vennootschap hadden	716
8.4.4.	Nieuwe ondernemers en cijfers	717
8.5.	Is het Belgisch solventierecht überhaupt streng internationaal gezien?	719
8.6.	Conclusies	719
HOOFDSTUK 9: BEPERKEN? HET BEROEP OP REGELS UIT HET BESLAGRECHT		720
9.1.	Inleiding	720
9.2.	Onbeslagbaarheid van de woning van zelfstandigen	720
9.3.	Onbeslagbaarheid van de woning van de zelfstandige bestuurder in het kader van de bestuurdersaansprakelijkheid	720
9.4.	Conclusie	721
HOOFDSTUK 10: BEPERKEN? HET BEROEP OP VERMOGENSMANAGEMENT		722
10.1.	Inleiding	722
10.2.	Geen leverage op de gezinswoning	722
10.3.	Verdeel en heers	723
HOOFDSTUK 11: BEPERKEN? HET BEROEP OP HET MOMENTUM: VROEGER/ LATER EN HOGER/LAGER!		724
11.1.	Inleiding	724
11.2.	Het spel van de tijd	724
11.3.	Voorbeelden en toepassingen	725
11.4.	Kritische evaluatie	725

HOOFDSTUK 12: BEPERKEN? HET WETTELIJK MATHEUSEFFECT?	728
HOOFDSTUK 13: BEPERKEN? HET BEWUST DE AAP OP DE SCHOULDERS ZETTEN: PAK ME ALS JE KAN	730
13.1. Inleiding	730
13.2. Bewust de aap op de schouders zetten	730
13.3. Bewust suggereren	731
13.4. Regresregeling	732
HOOFDSTUK 14: BEPERKEN? HET BEWUST BEROEP DOEN OP SELFSERVICE FIRST	733
14.1. Inleiding	733
14.2. Eigen vennootschap/vereniging eerst?	733
14.3. Eigen bestuurders eerder?	734
14.4. Eigen aandeelhouders eerder?	735
14.5. Derden als outsiders laatst?	736
14.6. Conclusie	736
HOOFDSTUK 15: BEPERKEN? ZICH BEWUST BEROEPEN OP HET BESTUURDERSMANDAAT	738
15.1. Inleiding	738
15.2. Leve het statuut van feitelijk bestuurder?	738
15.3. Voorbeelden en toepassingen	739
HOOFDSTUK 16: ONTKENNEN? VOOR HET BEGIN VAN HET MANDAAT VAN DE BESTUURDER	742
16.1. Inleiding	742
16.2. Wie moet wat bewijzen?	742
16.3. Praktijktips rond voorzorgsmaatregelen	742
16.4. Praktijktips rond opzoeken	743

HOOFDSTUK 17: HET RECUPEREN VAN DE GEVOLGEN VAN DE AANSPRAKELIJKHEID	746
HOOFDSTUK 18: STOPPEN? NA HET EINDE VAN HET MANDAAT VAN DE BESTUURDER	747
18.1. Inleiding	747
18.2. Spontaan vertrek van een bestuurder	747
18.2.1. Spontaan vertrek na een fout of aansprakelijkheid: irrelevantie?	747
18.2.2. Spontaan vertrek na een fout of aansprakelijkheid: voor- en nadelen?	747
18.3. (Gegeven) ontslag door de raad van bestuur aan een bestuurder	749
18.3.1. De ontslagen bestuurder na een fout of aansprakelijkheid: irrelevantie?	749
18.3.2. De ontslagen bestuurder na een fout of aansprakelijkheid: voor- en nadelen?	750
18.4. Wie moet wat bewijzen?	751
18.5. Praktijktips en voorzorgsmaatregelen	751
HOOFDSTUK 19: STOPPEN? NA DE KWIJTING DOOR DE ONDERNEMING	752
19.1. Inleiding	752
19.2. Voorkomen	752
19.3. Context van de (jaarlijkse) kwijting	760
19.4. Vorm van de kwijting	761
19.5. Draagwijdte van de kwijting	761
19.5.1. Inleiding	761
19.5.2. De kwijting: “one for one and one for all” OR “everybody for himself”?	761
19.5.2.1. Inleiding	761
19.5.2.2. De kwijtingsteksten: letterlijk	762
19.5.2.3. De vennootschaps- en verenigingsvorderingsteksten: letterlijk	763
19.5.2.4. De aandeelhoudersvorderingsteksten: letterlijk	766
19.5.2.5. De aansprakelijkheidstekst: letterlijk	768
19.5.2.6. De opinie van de rechtsleer	770
19.5.2.7. De opinie van de rechtspraak	770
19.5.2.8. Conclusies	770

19.5.3.	De gedeeltelijke kwijting	770
19.5.4.	De kwijting en het onbekende	771
19.5.4.1.	Inleiding	771
19.5.4.2.	Het onbekende bij de kwijting en het WVV	771
19.5.4.3.	Het onbekende en de kwijting – voorbeelden	772
19.5.4.4.	Verschillen in het onbekende bij de kwijting per vennootschapsvorm?	774
19.5.5.	De kwijting en het misbruik van meerderheid	777
19.5.5.1.	Inleiding	777
19.5.5.2.	Principe	777
19.5.5.3.	Toepassingsvoorwaarden	778
19.5.5.4.	Procedure	779
19.5.5.5.	Gevolgen	780
19.5.6.	De kwijting en het misbruik van minderheid	781
19.5.6.1.	Inleiding	781
19.5.6.2.	Principe	781
19.5.6.3.	Voorwaarden	781
19.5.6.4.	Procedure	782
19.5.6.5.	Gevolgen	783
19.5.7.	De kwijting en de minderheidsvordering	784
19.5.7.1.	Inleiding	784
19.5.7.2.	De minderheidsvordering in de besloten vennootschap	784
19.5.7.3.	De minderheidsvordering bij coöperatieve vennootschappen	787
19.5.7.4.	De minderheidsvordering bij naamloze vennootschappen	788
19.5.7.5.	De minderheidsvordering bij verenigingen	792
19.5.8.	De kwijting en de aansprakelijkheid van de onderneming tegenover derden	793
19.5.9.	De kwijting en de quasi delictuele aansprakelijkheid tegenover de onderneming	793
19.5.9.1.	Inleiding	793
19.5.9.2.	Verdeeldheid in de rechtsleer	793
19.5.9.3.	Kwijting en de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad	794
19.5.9.3.1.	<i>Principe</i>	794
19.5.9.3.2.	<i>Uitzondering één: niet tonen van ware aard</i>	795
19.5.9.3.3.	<i>Uitzondering twee: anderszins op de hoogte</i>	795
19.5.9.3.4.	<i>Uitzondering drie: toepassing van het generieke algemene recht</i>	795
19.5.9.4.	Kwijting en de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad die een misdrijf vormt	797

19.5.10.	De kwijting en de aansprakelijkheid tegenover de individuele aandeelhouder(s) in een vennootschap	797
19.5.10.1.	Inleiding	797
19.5.10.2.	De kwijting en de aansprakelijkheid tegenover de individuele aandeelhouder(s) met stemrecht in een vennootschap	798
19.5.10.3.	De kwijting en de aansprakelijkheid tegenover de individuele aandeelhouder(s) zonder stemrecht in een vennootschap	799
19.5.11.	De kwijting en de aansprakelijkheid tegenover de individuele leden in een vereniging	800
19.5.11.1.	Inleiding	800
19.5.11.2.	De kwijting en het individueel schadevorderingsrecht van een lid met stemrecht	800
19.5.11.3.	De kwijting en het individueel schadevorderingsrecht van een toegetreten lid	801
19.5.12.	De kwijting, schorsing en nietigheid	802
19.5.12.1.	Inleiding	802
19.5.12.2.	Nietigheid van de kwijtingsteksten in de statuten	802
19.5.12.2.1.	<i>Inleiding</i>	802
19.5.12.2.2.	<i>Nietigheid van de kwijtingsteksten in de statuten – principe</i>	802
19.5.12.2.3.	<i>Nietigheid van de kwijtingsteksten in de statuten – voorwaarden voor de toepassing</i>	804
19.5.12.2.4.	<i>Nietigheid van de kwijtingsteksten in de statuten – procedure</i>	804
19.5.12.2.5.	<i>Nietigheid van de kwijtingsteksten in de statuten – gevolgen</i>	804
19.5.12.3.	Nietigheid van de kwijtingsbeslissing	805
19.5.12.3.1.	<i>Inleiding</i>	805
19.5.12.3.2.	<i>Nietigheid van de kwijtingsbeslissing – voorwaarden voor de toepassing</i>	806
19.5.12.3.3.	<i>Nietigheid van de kwijtingsbeslissing – procedure</i>	806
19.5.12.3.4.	<i>Nietigheid van de kwijtingsbeslissing – gevolgen</i>	807
19.5.12.3.5.	<i>Conclusie rond de nietigheid van de kwijtingsbeslissing</i>	808
19.5.12.4.	De kwijting en de mogelijke opschorting van de kwijtingsbeslissing	808
19.5.12.4.1.	<i>Inleiding</i>	808
19.5.12.4.2.	<i>Opschorting van de kwijtingsbeslissing – principe</i>	808
19.5.12.4.3.	<i>Opschorting van de kwijtingsbeslissing – voorwaarden voor de toepassing</i>	809
19.5.12.4.4.	<i>Opschorting van de kwijtingsbeslissing – procedure</i>	809
19.5.12.4.5.	<i>Opschorting van de kwijtingsbeslissing – gevolgen</i>	810
19.5.12.4.6.	<i>Conclusie rond de kwijtingsopschorting</i>	811
19.5.13.	De kwijting en de <i>actio mandati</i> van de curator bij een faillissement	811
19.5.13.1.	Inleiding	811

19.5.13.2.	Het principe	811
19.5.13.3.	Nuancering een: de <i>actio mandati</i> voor elementen die niet onder de kwijting vallen	811
19.5.13.4.	Nuancering twee: de herstelbevoegdheden van artikel XX.111-112 WER	811
19.5.14.	De kwijting en de <i>actio pauliana</i> van de curator bij een faillissement ...	813
19.5.14.1.	Inleiding	813
19.5.14.2.	Het principe	813
19.5.14.3.	De <i>actio pauliana</i> in de praktijk	813
19.5.15.	De kwijting en de kennelijk-grove-fout-bij-faillissement-vordering van de curator	814
19.5.15.1.	Inleiding	814
19.5.15.2.	Principe	814
19.5.16.	De kwijting en de kennelijk-grove-fout-bij-faillissement-vordering van een schuldeiser	814
19.5.16.1.	Inleiding	814
19.5.16.2.	Principe	814
19.5.17.	De kwijting na volledige voldoening van de schade uit bestuurdersaansprakelijkheid	815
19.5.17.1.	Inleiding	815
19.5.17.2.	Principe	815
19.5.17.3.	Kwijting, voldoening en cap	815
19.5.17.4.	Praktijkrelevantie	816
19.5.18.	De kwijting en de inbreuken op het WVV en de statuten	816
19.5.18.1.	Inleiding	816
19.5.18.2.	Kwijting en de inbreuken op het WVV	816
19.5.18.2.1.	<i>Inleiding</i>	816
19.5.18.2.2.	<i>Kwijting mogelijk ondanks inbreuken op het WVV?</i>	816
19.5.18.2.3.	<i>Kwijtingsvormvereisten bij inbreuken op het WVV</i>	817
19.5.18.2.3.1.	<i>Inleiding</i>	817
19.5.18.2.3.2.	<i>Wat zegt het WVV?</i>	817
19.5.18.2.3.3.	<i>Wat betekenen de verschillen in de teksten tussen de cv, bv, nv en vzw?</i>	820
19.5.18.2.4.	<i>Conclusie</i>	829
19.5.18.3.	Kwijting en de inbreuken op de statuten	830
19.5.18.3.1.	<i>Inleiding</i>	830
19.5.18.3.2.	<i>Kwijting mogelijk ondanks inbreuken op de statuten?</i>	830
19.5.18.3.3.	<i>Kwijtingsvormvereisten bij inbreuken op de statuten</i>	830
19.5.18.3.3.1.	<i>Inleiding</i>	830

19.5.18.3.3.2.	<i>Wat zegt het WVV?</i>	830
19.5.18.3.3.3.	<i>Wat betekenen de verschillen in de teksten tussen de cv, bv, nv en vzw?</i>	833
19.5.18.3.4.	<i>Conclusie</i>	843
19.5.19.	<i>Kwijting en inbreuken op andere wetgeving dan het WVV</i>	844
19.5.19.1.	<i>Inleiding</i>	844
19.5.19.2.	<i>Kwijting en de inbreuken op de openbare orde en de goede zeden</i> ...	844
19.5.19.3.	<i>Kwijting en de inbreuken op strafrecht</i>	846
19.5.19.4.	<i>Kwijting en de inbreuken op ander dwingend recht</i>	846
19.5.20.	<i>Kwijting en inbreuken op andere elementen dan wetgeving of statuten</i>	847
19.5.20.1.	<i>Inleiding</i>	847
19.5.20.2.	<i>Kwijting en inbreuken op het intern reglement</i>	847
19.5.20.3.	<i>Kwijting en inbreuken op waarden</i>	849
19.5.20.3.1.	<i>Inleiding</i>	849
19.5.20.3.2.	<i>Waarden vervat in de statuten van een vennootschap</i>	849
19.5.20.3.3.	<i>Waarden vervat in de statuten van een vennootschap – voorbeeld “inclusie”</i>	850
19.5.20.3.4.	<i>Waarden vervat in de statuten van een vennootschap – voorbeeld “diversiteit”</i>	854
19.5.20.3.5.	<i>Waarden in de statuten van een vereniging zonder winstoogmerk</i>	858
19.5.20.3.6.	<i>Waarden vervat in visie, missie, strategiedocumenten</i>	860
19.5.20.3.7.	<i>Waarden vervat in contracten met of engagements genomen naar klanten</i>	861
19.5.20.3.7.1.	<i>Inleiding</i>	861
19.5.20.3.7.2.	<i>Publiek gemaakte documenten die de statutaire waarden uitleggen: principe</i>	861
19.5.20.3.7.3.	<i>Waarden in intern reglement en het WVV</i>	861
19.5.20.3.7.4.	<i>Waarden en charters van vennootschappen in het WVV</i>	866
19.5.20.3.7.5.	<i>Waarden en charters van vennootschappen in de Belgische praktijk</i> ...	867
19.5.20.3.7.6.	<i>Waarden en charters van door de NRC erkende vennootschappen</i>	870
19.5.20.3.7.7.	<i>Waarden in prospectussen</i>	882
5.2.1.4.	<i>Waarden</i>	884
19.5.20.3.7.8.	<i>Waarden-marktpositionering in prospectussen</i>	889
19.5.20.3.8.	<i>Conclusie</i>	890
19.5.20.4.	<i>Kwijting en reputatievernietigende informatie</i>	890
19.5.20.5.	<i>Exit: relevantie van waarden voor ondernemingen en bestuurders</i>	892
19.5.20.5.1.	<i>Inleiding</i>	892
19.5.20.5.2.	<i>Band tussen waarden en aansprakelijkheid van bestuurders</i>	892
19.5.20.5.3.	<i>Band tussen waarden en rendement voor aandeelhouders</i>	892

19.5.20.5.3.1.	<i>Inleiding</i>	892
19.5.20.5.3.2.	<i>Reputatie als indicator van rendement</i>	893
19.5.20.5.3.3.	<i>Reputatie als indicator voor consumentenaankoopgedrag</i>	894
19.5.20.5.3.4.	<i>Goede sociale reputatie als indicator voor consumentenaankoopgedrag</i>	895
19.5.20.5.3.5.	<i>Slechte sociale reputatie leidt tot (stijgende) boycot(s) en campagnevoering van (consumenten)organisaties</i>	895
19.5.20.5.3.6.	<i>Ondernemingsreputatie als drijfveer voor werknemersretentie, corporate branding, waarde en ondernemingsperformantie</i>	896
19.5.20.5.3.7.	<i>Sociale marketing beïnvloedt positief de perceptie van een onderneming bij retailklanten</i>	896
19.5.20.5.3.8.	<i>Ethiek als factor inzake klantentevredenheid</i>	897
19.5.20.5.3.9.	<i>Ethisch klimaat als indicator voor verhoogde jobsatisfactie bij werknemers</i>	898
19.5.20.5.3.10.	<i>Ethische of sociale verantwoordelijkheid bij ondernemingen en merkperceptie van (potentiële) werknemers</i>	899
19.5.20.5.3.11.	<i>Sociaal intern verantwoord gedrag als indicatie van werknemersloyauteit</i>	900
19.5.20.5.3.12.	<i>Sociaal intern verantwoord gedrag als indicatie van rendement</i>	901
19.5.20.5.3.13.	<i>Sociaal-verantwoordelijk gedrag als indicator van competitiviteit</i>	902
19.5.20.5.3.14.	<i>Sociaal-verantwoordelijk gedrag als indicator van managementcompetentie</i>	902
19.5.20.5.3.15.	<i>Sociaal-verantwoordelijk gedrag als indicator van financieel succes</i> ...	902
19.5.20.5.3.16.	<i>Ethische code als indicator van financieel succes</i>	903
19.5.20.5.3.17.	<i>Actief milieubeleid als indicator voor lagere operationele kosten op termijn</i>	903
19.5.20.5.3.18.	<i>Corporate governance en kredietwaardigheid van een onderneming of staat</i>	903
19.5.20.5.3.19.	<i>Duurzaamheid en kredietwaardigheidsratings</i>	904
19.5.20.5.3.20.	<i>CSR en performantie</i>	905
19.5.20.5.3.21.	<i>Duurzaam ondernemen en transparantie</i>	906
19.5.20.5.3.22.	<i>Schadelijk gedrag tegenover aandeelhouders wordt afgestraft</i>	907
19.5.20.5.3.23.	<i>Positieve band tussen medewerkerstevredenheid, klantentevredenheid en inkomen</i>	908
19.5.20.5.3.24.	<i>Strategische CRS in globale strategie</i>	909
19.5.20.5.3.25.	<i>Beleggen in ondernemingen met hogere ethische visies brengt op lange termijn een soortgelijk of beter rendement dan andere</i>	910
19.5.20.5.3.26.	<i>Waarden vervat in waarneembare daden, beleidsdaden</i>	911
19.5.20.5.3.27.	<i>Conclusie</i>	914

19.5.20.6.	Kwijting en continuïteit-in-het-gedrang-brengende-gewichtige-en-overeenstemmende-feiten	915
19.5.20.6.1.	<i>Inleiding</i>	915
19.5.20.6.2.	<i>Continuïteit in het gedrang brengende gewichtige en overeenstemmende feiten</i>	915
19.5.20.6.3.	<i>Kritische benadering in het algemeen</i>	915
19.5.20.6.4.	<i>De kwijting en continuïteit-in-het-gedrang-brengende-gewichtige-en-overeenstemmende-feiten</i>	916
19.5.21.	De kwijting na een dading: wat met de cap?	919
19.5.21.1.	Inleiding	919
19.5.21.2.	Stelling	920
19.5.21.3.	Argument één: de breedte van het concept	920
19.5.21.4.	Argument twee: de allesomvattendheid van de cap	920
19.5.21.5.	Argument drie: extra juridische bestuurdersaansprakelijkheid	921
19.5.21.6.	Argument vier: de feitelijke gevolgen van een andere keuze	922
19.5.21.7.	Argument vijf: een andere keuze verkracht volledig de natuur van de dading	922
19.5.22.	Conclusie	922
19.6.	Draagwijdte van het gebrek aan kwijting	923
19.6.1.	Inleiding	923
19.6.2.	Het gebrek aan kwijting, haar directe gevolgen	923
19.6.3.	Het gebrek aan kwijting én aan acties	924
19.7.	Conclusie	925
HOOFDSTUK 20: STOPPEN? VANAF DE VERJARING		926
20.1.	Inleiding	926
20.2.	Verjaring: betekenis en gevolgen	926
20.3.	Rechtsvordering, verjaring en vennootschappen: principes, regels, termijnen	926
20.4.	Rechtsvordering, geldstortingen en vennootschappen	929
20.5.	Rechtsvordering, drukpersmisdrijven en vennootschappen	929
20.6.	Verjaring en verenigingen en stichtingen: principes, regels, termijnen	930
20.7.	Verjaring en vennootschappen, verenigingen, stichtingen	931

HOOFDSTUK 21: LEIDRAAD? AANSPRAKELIJKHEIDSMANAGEMENT IN HET	
ALGEMEEN	932
21.1. Inleiding	932
21.1.1. Corporate Governance	933
21.1.2. Het WVV en Corporate Governance	933
21.1.3. De Code Buysse (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen)	941
21.1.4. De Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen)	943
21.1.5. Andere codes en toolkits	947
21.1.6. De Code Vandeurzen (voor winstgerichte ondernemingen en vennootschappen in de zorg en welzijnssector)	948
21.1.7. In de nuances vindt men de details	949
21.2. Goed advies	949
21.2.1. Inleiding	949
21.2.2. Wat zegt het WVV hierover?	949
21.2.2.1. Nv's met een monistisch bestuur	949
21.2.2.1.1. <i>Comités</i>	949
21.2.2.1.2. <i>Auditcomité</i>	950
21.2.2.1.3. <i>Remuneratiecomité</i>	954
21.2.2.1.4. <i>Special ops comité</i>	958
21.2.2.2. Nv's met een duaal bestuur	962
21.2.2.2.1. <i>Comité's</i>	962
21.2.2.2.2. <i>Auditcomité</i>	963
21.2.2.2.3. <i>Remuneratiecomité</i>	967
21.2.2.3. Nv met één bestuurder	970
21.2.2.4. Generiek bij niet genoteerde nv's	972
21.2.2.5. Alle vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die onder het WVV vallen	972
21.2.2.5.1. <i>Alle comité's</i>	972
21.2.2.5.2. <i>Auditcomité</i>	973
21.2.2.5.2.1. <i>Bij de aanstelling van de commissaris door de vennootschap</i>	973
21.2.2.5.2.2. <i>Bij richtlijnen voor het uitvoeren van niet-controlediensten door de commissaris of zijn netwerk voor de vennootschap</i>	975
21.2.2.5.2.3. <i>Bij beslissingen rond de verhouding tussen de honoraria voor wettelijke controles en overige honoraria voor de commissaris</i>	979
21.2.2.5.2.4. <i>Bij beslissingen rond honoraria voor de commissaris</i>	982
21.2.2.5.2.5. <i>Bij de algemene regeling rond de verantwoordelijkheid voor het controleverslag en de aanvullende verklaring aan het auditcomité</i>	985

21.2.2.5.3.	<i>Remuneratiecomité</i>	985
21.2.2.6.	Verenigingen en stichtingen	989
21.2.2.6.1.	<i>Wat zegt het WVV?</i>	989
21.2.2.6.2.	<i>Kunnen adviescomités binnen een vzw?</i>	989
21.2.2.6.3.	<i>Kunnen adviescomités binnen een ivzw?</i>	989
21.2.2.6.4.	<i>Kunnen adviescomités binnen een private stichting?</i>	990
21.2.2.6.5.	<i>Kunnen adviescomités binnen een stichting van openbaar nut?</i>	990
21.2.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	990
21.2.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	991
21.2.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	996
21.2.6.	Wat zegt de rechtsleer?	997
21.2.7.	Wat zeggen praktijkstudies?	998
21.2.8.	Wat is ons advies?	1004
21.3.	Goed samenstellen	1004
21.3.1.	Aantal bestuurders	1004
21.3.1.1.	Inleiding	1004
21.3.1.2.	Wat zegt het WVV hierover (tabel 79)?	1005
21.3.1.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1011
21.3.1.4.	Wat zegt de Code Buysse III hierover?	1011
21.3.1.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1011
21.3.1.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1012
21.3.1.7.	Wat zegt de confrontatie tussen het WVV en de praktijkstudies hier?	1015
21.3.1.8.	Wat zegt het gezond verstand hierover?	1016
21.3.2.	Genderdiversiteit in bestuurders	1017
21.3.2.1.	Inleiding	1017
21.3.2.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1017
21.3.2.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1018
21.3.2.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1019
21.3.2.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1020
21.3.2.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover? We geven de studies die we vonden.	1020
21.3.3.	Andere diversiteit dan genderdiversiteit	1030

21.3.3.1.	Inleiding	1030
21.3.3.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1032
21.3.3.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1033
21.3.3.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1034
21.3.3.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1034
21.3.3.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1035
21.3.3.7.	Wat is het bredere verband?	1037
21.3.3.8.	Wat is ons advies?	1039
21.3.4.	Team play in plaats van individualisme	1040
21.3.4.1.	Inleiding	1040
21.3.4.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1040
21.3.4.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1045
21.3.4.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1045
21.3.4.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1046
21.3.4.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1046
21.3.4.7.	Wat is ons advies?	1047
21.3.5.	Afhankelijke versus onafhankelijke bestuurders	1047
21.3.5.1.	Onafhankelijke bestuurders, om wat te doen?	1047
21.3.5.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1048
21.3.5.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1050
21.3.5.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1052
21.3.5.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1054
21.3.5.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1057
21.3.5.7.	Definities en relatieve betekenis van onafhankelijk	1064
21.3.5.8.	Marktpercepties van insiders	1070
21.3.5.9.	Wat is ons advies hierover?	1071
21.3.6.	Specialisten versus generalisten	1072
21.3.6.1.	Wat zegt het WVV hierover?	1072
21.3.6.1.1.	<i>Wat zegt het WVV vooral niet?</i>	<i>1072</i>
21.3.6.1.2.	<i>(Wettelijk vereiste beroeps)bekwaamheid en ontbinding van vennootschappen</i>	<i>1072</i>
21.3.6.1.3.	<i>Bekwaamheid en ontbinding van vof en commv wegens onbekwaamheid</i>	<i>1074</i>

21.3.6.1.4.	<i>Bekwaamheid en aanstelling voorlopig bewindvoerder van vof en/of commv</i>	1074
21.3.6.1.5.	<i>Bekwaamheid van de schuldenaar van een inbreng in nijverheid in een bv</i>	1074
21.3.6.1.6.	<i>Bekwaamheid van de aandeelhouder in een bv</i>	1075
21.3.6.1.7.	<i>Bekwaamheid van de schuldenaar van een inbreng in nijverheid in een cv</i>	1075
21.3.6.1.8.	<i>Onbekwaamheid en uittreding lastens het vennootschapsvermogen bij de cv</i>	1076
21.3.6.1.9.	<i>Onbekwaamverklaring van de enige bestuurder in een nv met slechts één bestuurder</i>	1076
21.3.6.1.10.	<i>Onbekwaamheid van de enige lasthebber voor het voeren van de minderheidsvordering in een nv</i>	1077
21.3.6.1.11.	<i>Experten</i>	1078
21.3.6.2.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1078
21.3.6.3.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1079
21.3.6.4.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1079
21.3.6.5.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1079
21.3.6.6.	Wat is ons advies hierover?	1083
21.3.7.	Onbekend versus BV's	1087
21.3.7.1.	Wat zegt het WVV hierover?	1087
21.3.7.2.	Wat zegt andere wetgeving hierover?	1087
21.3.7.2.1.	<i>Verplichting om politieke bestuurders te benoemen</i>	1087
21.3.7.2.2.	<i>PPP's of PEP's</i>	1089
21.3.7.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1091
21.3.7.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1092
21.3.7.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1093
21.3.7.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1093
21.3.7.6.1.	<i>Zijn er veel BV's?</i>	1093
21.3.7.6.2.	<i>Import van bekende investeerders in beursgenoteerde ondernemingen</i>	1094
21.3.7.6.3.	<i>Import van politici of politiek-gerelateerde personaliteiten in privatieve ondernemingen</i>	1095
21.3.7.6.4.	<i>Import van politici in publieke ondernemingen</i>	1098
21.3.7.6.5.	<i>Import van politici in ondernemingen (privaat of publiek)</i>	1099
21.3.7.6.6.	<i>Privatisering van ondernemingen met politici erin</i>	1099

21.3.7.6.7.	<i>Import van academici in politieke ondernemingen</i>	1100
21.3.7.6.8.	<i>Import van cultuurpersonaliteiten in politieke ondernemingen</i>	1101
21.3.7.6.9.	<i>Import van perspersonaliteiten in politieke ondernemingen</i>	1101
21.3.7.6.10.	<i>Import van sportpersonaliteiten in politieke ondernemingen</i>	1103
21.3.7.7.	Wat is ons advies?	1103
21.3.8.	Uitvoerende bestuurders tegenover niet-uitvoerende bestuurders ..	1104
21.3.8.1.	Terminologie en betekenis	1104
21.3.8.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1105
21.3.8.3.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1106
21.3.8.4.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1107
21.3.8.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1107
21.3.8.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1108
21.3.8.7.	Wat is ons advies?	1108
21.3.9.	Cumul of geen cumul in een onderneming?	1109
21.3.9.1.	Inleiding	1109
21.3.9.2.	Cumul tussen het mandaat van CEO en voorzitter van de raad van bestuur	1109
21.3.9.2.1.	<i>Wat zegt het WVV hierover?</i>	1109
21.3.9.2.2.	<i>Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen) hierover?</i>	1110
21.3.9.2.3.	<i>Wat zegt de Code Buysse (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?</i>	1112
21.3.9.2.4.	<i>Wat zegt de Code Vandeurzen?</i>	1112
21.3.9.2.5.	<i>Wat zeggen praktijkstudies hierover?</i>	1113
21.3.9.2.6.	<i>Wat is ons advies?</i>	1114
21.3.9.3.	Cumul tussen het mandaat van CEO en andere C's	1114
21.3.9.3.1.	<i>Probleemomschrijving</i>	1114
21.3.9.3.2.	<i>Wat zegt het WVV hierover?</i>	1118
21.3.9.3.3.	<i>Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen) hierover?</i>	1118
21.3.9.3.4.	<i>Wat zegt de Code Buysse (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?</i>	1119
21.3.9.3.5.	<i>Wat zegt de Code Vandeurzen?</i>	1119
21.3.9.3.6.	<i>Wat zeggen praktijkstudies hierover?</i>	1119
21.3.9.3.7.	<i>Wat is ons advies?</i>	1120
21.3.9.3.7.1.	<i>Ondernemingen met één bestuurder</i>	1120
21.3.9.3.7.2.	<i>Familiale niet-beursgenoteerde ondernemingen met meer dan één bestuurder</i>	1120
21.3.9.3.7.3.	<i>Niet familiale niet-beursgenoteerde ondernemingen met meer dan één bestuurder</i>	1120

21.3.9.3.7.4.	<i>Beursgenoteerde ondernemingen (of ze nu ook nog familiaal zijn of niet)</i>	1122
21.3.9.4.	Cumul van mandaten in verschillende adviescomités binnen de raad	1122
21.3.9.4.1.	<i>Wat zegt het WVV hierover?</i>	1122
21.3.9.4.2.	<i>Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen) hierover?</i>	1124
21.3.9.4.3.	<i>Wat zegt de Code Buysse (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?</i>	1125
21.3.9.4.4.	<i>Wat zegt de Code Vandeurzen?</i>	1126
21.3.9.4.5.	<i>Wat zeggen praktijkstudies hierover?</i>	1126
21.3.9.4.6.	<i>Wat is ons advies?</i>	1126
21.3.10.	Betaalde bestuurders tegenover niet-betaalde bestuurders	1127
21.3.10.1.	Wat zegt het WVV hierover?	1127
21.3.10.2.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1128
21.3.10.3.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1130
21.3.10.4.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1131
21.3.10.5.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1132
21.3.10.6.	Wat is ons advies?	1136
21.3.11.	De vaak afwezige bestuurder versus de immer aanwezige bestuurder	1137
21.3.11.1.	Wat zegt het WVV hierover?	1137
21.3.11.2.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1137
21.3.11.3.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1138
21.3.11.4.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1139
21.3.11.5.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1140
21.3.11.5.1.	<i>Praktijkstudies en bestuurders met (te) vele mandaten</i>	1140
21.3.11.5.2.	<i>Praktijkstudies en afwezige bestuurders op raden van bestuur</i>	1141
21.3.11.6.	Wat is ons advies?	1142
21.3.12.	Feitelijke bestuurders versus formeel benoemde bestuurders versus schaduwbestuurders?	1144
21.3.12.1.	Inleiding: 4 soorten van bestuurders vanuit een formalisatiestandpunt	1144
21.3.12.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1146
21.3.12.3.	Wat zegt andere wetgeving hierover?	1148
21.3.12.4.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1148
21.3.12.5.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1148
21.3.12.6.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1150
21.3.12.7.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1150
21.3.12.8.	Wat is ons advies?	1150

21.3.13.	Wettelijk verboden bestuurders, door rechterlijke beslissing verboden bestuurders, feitelijk te mijden bestuurders, door zichzelf uitgesloten bestuurders, deontologisch verboden en toegelaten bestuurders	1150
21.3.13.1.	Inleiding	1150
21.3.13.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1155
21.3.13.3.	Wat zegt andere wetgeving hierover?	1157
21.3.13.4.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1158
21.3.13.5.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1158
21.3.13.6.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1159
21.3.13.7.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1159
21.3.13.8.	Wat is ons advies?	1160
21.3.14.	Extreem corrupte versus extreem ethische bestuurders	1162
21.3.14.1.	Introductie	1162
21.3.14.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1162
21.3.14.3.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1164
21.3.14.4.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1167
21.3.14.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1168
21.3.14.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1169
21.3.14.7.	Wat is ons advies?	1176
21.3.15.	Bestuurders voor het leven of voor heel even?	1177
21.3.15.1.	Inleiding	1177
21.3.15.3.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1177
21.3.15.4.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1178
21.3.15.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1178
21.3.15.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1179
21.3.15.7.	Wat is ons advies?	1180
21.3.16.	Bestuurders met het oog op wiens belang?	1180
21.3.16.1.	Wiens belang?	1180
21.3.16.2.	Wat zegt het WVV hierover?	1180
21.3.16.2.1.	<i>In wiens belang bij vennootschappen in het algemeen?</i>	1180
21.3.16.2.2.	<i>In wiens belang bij de bv?</i>	1181
21.3.16.2.3.	<i>In wiens belang bij de cv?</i>	1182
21.3.16.2.4.	<i>In wiens belang bij de nv?</i>	1183
21.3.16.2.5.	<i>In wiens belang bij verenigingen?</i>	1184
21.3.16.2.6.	<i>In wiens belang bij stichtingen?</i>	1186
21.3.16.3.	Wat zegt de Code Lippens hierover?	1187
21.3.16.4.	Wat zegt de Code Buysse hierover?	1192
21.3.16.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1193
21.3.16.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1194

21.3.16.7.	Wat is ons advies?	1194
21.4.	Goed beslissen	1199
21.4.1.	Inleiding	1199
21.4.2.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1199
21.4.3.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1200
21.4.4.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1202
21.4.5.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1203
21.4.6.	Wat is ons advies?	1203
21.5.1.	Inleiding	1203
21.5.2.	Wat stelt het WVV hierover?	1204
21.5.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1212
21.5.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1213
21.5.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1214
21.5.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1214
21.5.7.	Wat is ons advies?	1214
21.6.	Goed communiceren	1216
21.6.1.	E-mail van bepaalde partijen	1216
21.6.2.	Algemene regeling: e-mail naar bepaalde partijen	1216
21.6.3.	Algemene regeling: e-mail van en naar bepaalde andere partijen	1217
21.6.4.	Geen algemene regeling: ander e-mailverkeer in het WVV	1218
21.6.5.	Algemene regeling: website(s)	1219
21.6.6.	Specifieke regeling van communicatie voor bepaalde rechtspersonen inclusief stemming per e-kanaal rond Algemene Vergaderingen	1219
21.6.7.	Mededeling en/of publicatie van stukken van rechtspersonen in een dossier op de griffie	1220
21.6.8.	Mededeling in <i>Bijlagen van het Belgisch Staatsblad</i>	1221
21.6.9.	Neerlegging bij de NBB	1222
21.6.10.	Bepaalde vermeldingen op alle uitgaande communicaties	1227

21.6.11.	Bepaalde regels bij de vermelding van het kapitaal bij bepaalde communicatiemiddelen voor bepaalde vennootschappen	1228
21.6.12.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1229
21.6.12.1.	Corporate governance ondernemingscommunicatie	1229
21.6.12.2.	Communicatie en communicatiemethoden bij het functioneren	1230
21.6.12.3.	Communicatie en de voorzitter van het bestuursorgaan	1231
21.6.12.4.	Communicatie met aandeelhouders	1232
21.6.12.5.	Communicatie met belangrijke of controlerende aandeelhouders	1233
21.6.12.6.	Communicatie met institutionele beleggers	1233
21.6.12.7.	Communicatie in het openbaar over de naleving van de Code	1234
21.6.13.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1234
21.6.14.	Wat zegt de Code Vandeurzen hierover?	1237
21.6.15.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1237
21.6.16.	Wat is ons advies?	1238
21.7.	Goed reageren	1238
21.7.1.	Inleiding	1238
21.7.2.	Wat zegt het WVV?	1239
21.7.3.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1239
21.7.4.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1240
21.7.5.	Wat zegt de Code Vandeurzen?	1243
21.7.6.	Wat zeggen praktijkstudies hierover?	1243
21.7.7.	Wat is ons advies?	1243
21.7.7.1.	Inleiding	1243
21.7.7.2.	Opties	1244
21.7.7.3.	Vallen door medewerkers	1246
21.7.7.4.	Vallen door exitgesprekken	1247
21.7.7.5.	Vallen ondanks goede reputatie en relaties	1247
21.7.7.6.	Vallen door onderzoeksjournalistiek	1248
21.7.7.7.	Vallen door privé-gedrag	1248
21.8.	Goed verzekeren (in onder andere bestuurdersaansprakelijkheid) ...	1249
21.8.1.	Wat zegt de Code Lippens (voor beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1249

21.8.2.	Wat zegt de Code Buysse III (voor niet-beursgenoteerde ondernemingen in België) hierover?	1249
21.8.3.	Wat zegt de Code Vandeuren?	1250
21.9.	Goed contracteren	1251
21.9.1.	Inleiding	1251
21.9.2.	Toepassingsvoorbeeld voor vennootschappen	1251
21.9.3.	Toepassingsvoorbeeld voor verenigingen	1254
21.9.4.	Algemene regels voor cashmanagementcontracten	1256

VIII

DE AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURERS IN CIJFERS, EVOLUTIES, STUDIES

HOOFDSTUK 1: INLEIDING – AANDACHT VOOR AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURERS	1263
1.1. Aandacht op internet voor de aansprakelijkheid van bestuurders	1263
1.2. Aandacht in de juridische literatuur voor de aansprakelijkheid van bestuurders	1267
HOOFDSTUK 2: AANLEIDINGSFACTOREN TOT MOGELIJKE AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURERS IN FACTS & FIGURES	1268
2.1. Inleiding	1268
2.2. Eigen studies	1268
2.2.1. Eigen studie rond naleving van het huidige artikel 2:20 WVV	1268
2.2.2. Eigen studie rond de correctheid van informatie op consultancywebsites op juridisch vlak en de conformiteit aan artikel 2:20 WVV	1284
2.2.3. Eigen studie rond de naleving van het vroegere artikel 661, lid 1 W.Venn.	1293
2.2.4. Eigen studie van prospectussen van publieke emissies in België door ondernemingen	1295
2.2.4.1. Inleiding	1295
2.2.4.2. Case: Belgische coöperatieve onderneming prospectus 2019	1296
2.2.4.2.1. <i>Vaststelling nummer 1: officiële versies?</i>	1296
2.2.4.2.1.1. <i>Al dan niet officieel karakter van de Nederlandse prospectus versie</i>	1296
2.2.4.2.1.2. <i>Op welke versie kunnen beleggers afgaan voor het prospectus?</i>	1297

2.2.4.2.1.3.	<i>Al dan niet officieel karakter van de Nederlandse versie van de aanvulling op het prospectus</i>	1298
2.2.4.2.1.4.	<i>Op welke versie kunnen beleggers afgaan voor de aanvulling?</i>	1298
2.2.4.2.1.5.	<i>Conclusie</i>	1298
2.2.4.2.2.	<i>Vaststelling nummer 2: het ethisch karakter van de instelling?</i>	1299
2.2.4.2.3.	<i>Vaststelling nummer 3: de ervaring rond ethisch management, rond ethisch bankieren en verzekeren, rond ethische producten van het topmanagement?</i>	1300
2.2.4.2.4.	<i>Vaststelling nummer 4: walk the talk?</i>	1302
2.2.4.2.4.1.	<i>Walk the talk en talk the walk 1</i>	1302
2.2.4.2.4.2.	<i>Walk the talk and talk the walk 2</i>	1304
2.2.4.2.5.	<i>Vaststelling nummer 5: slecht vertalen doet balen?</i>	1306
2.2.4.2.6.	<i>Vaststelling nummer 6: voornamen en functies?</i>	1308
2.2.4.3.	<i>Conclusie</i>	1310
2.2.5.	<i>Eigen studie rond de naleving van artikel 2:21 WVV</i>	1310
2.2.6.	<i>Conclusies</i>	1314
2.3.	Studies van anderen rond de naleving van wetgeving in België door ondernemingen	1315
2.3.1.	<i>Inleiding</i>	1315
2.3.2.	<i>Ondernemingsgedrag in de media</i>	1315
2.3.2.1.	<i>De perimeter</i>	1315
2.3.2.2.	<i>De resultaten</i>	1315
2.3.3.	<i>Ondernemingsgedrag op en rond ondernemingswebsites</i>	1316
2.3.3.1.	<i>De perimeter</i>	1316
2.3.3.2.	<i>De resultaten</i>	1316
2.3.4.	<i>Ondernemingsgedrag op en rond witwaswetgeving</i>	1318
2.3.5.	<i>Conclusies uit de studies van anderen</i>	1320
2.4.	Conclusies uit onze eigen studies én die van anderen samen	1321
HOOFDSTUK 3: WEIGERINGEN VAN VERZEKERAARS VOOR RISICODEKKING VAN BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID		1322
HOOFDSTUK 4: JURIDISCHE GESCHILLEN ROND AANSPRAKELIJKHEID VAN BESTUURDERS IN FACTS & FIGURES		1325
4.1.	Inleiding	1325
4.2.	Facts & figures	1326

LIJST TABELLEN	1327
LITERATUURLIJST	1333
OVER DE AUTEURS	1367